

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑΝ ΤΗΣ ΦΑΛΑΙΝΗΣ.

ΑΣ ὑποθέσῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι στέκει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος πλοίου τινὸς ἀπὸ τὰ τὴν φάλαιναν ἀλιεύοντα, κατὰ τὸν Βόρειον Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν· ἴσως τέρπεται μὲ τὴν μνήμην τῶν παρεληλυθότων· ἡ ναῦς ἡρέμα καὶ μεγαλοπρεπῶς διασχίζει τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τοῦ ὠκεανοῦ· τὰ πάντα διαφυλάττουσι σοβαρὰν τινα ἡσυχίαν, καὶ ὁ ἥλιος ῥίπτει ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς πελάγους τὰς φλογεράς καὶ θαμβωτικὰς ἀκτῖνάς του· αἶφνης λύει τὴν μονότονον σιωπὴν ζωηρά τις φωνὴ ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ἰστίου, « Ἰδοὺ, ἰχθὺς ἀναφυσᾷ! » Ὁ πλοίαρχος πηδᾷ ἐν ἀκαρεὶ εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ ἐρωτᾷ, « Ποῦ; » Ἀλλ' ἴσως τὴν ἐπομένην στιγμὴν πᾶς ἓνας καὶ ἀπὸ τὰ ἰστία καὶ ἀπὸ τὸ κατάστρωμα βλέπει εὐμεγέθη φάλαιναν, ὡς δύο στάδια ἐκ τοῦ πλοίου, ἥδη ἀναβάσαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης διὰ τὰ ἀναπνεύσει· ὁ μέγας ὕψος τῆς προέχει τρεῖς πόδας, καὶ τὸ ὕδωρ ἀναφυσᾷται ὀρμητικῶς ἐκ τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τῆς τερατώδους κεφαλῆς τῆς, συνωδευμένον μὲ τὴν κραυγὴν ἐκάστου τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου, οἵτινες μὲ καρδίαν καὶ μὲ ψυχὴν συνάδουσι, « Πάλιν, πάλιν! » Ἀλλ' ὀλίγα μόνον δευτέρα παρέρχονται εἰς τὴν θεωρίαν· ὀρμῶσιν εἰς τὰ ἀκάτια, παρευθὺς καταδιβαζόμενα πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν—καὶ εἰς δύο λεπτά μετὰ τὴν πρώτην παρατήρησιν τῆς φαλαίνης, τρία ἢ τέσσαρα ἀκάτια εἶναι εἰς τὴν θάλασσαν, κωπηλατούμενα ὅσον τάχιστα πρὸς τὸν ἰχθύν, τοῦ ἀρχηγοῦ ἄδοντος τὸ σύνθηρες ἄσμα τῶν ἀλιέων τῆς φαλαίνης

Ἄγωμεν, παῖδες, ἄγωμεν, παῖδες!

Ἀλλ' ἐνῷ προβαίνουν ὀρμητικῶς, ἡ φάλαινα ἀναπνέει· ἴσως ἔχουν ἔτι ἀρκετὸν διάστημα νὰ κωπηλατήσωσι, πρὶν φθάσωσιν ἐντὸς βολῆς τοῦ καμακίου. Τὰ ἀναφυσήματά τῆς ἐγγίζουσιν εἰς τὸ τέλος· ἥδη μέλλει νὰ καταβῇ, ἡ ἀκούει τὰ ἀκάτια πλησιάζοντα. Οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀφεθέντες, οἵτινες ἀνησύχως στρέφουσι τὰ βλέμματα ἀπὸ τὴν φάλαιναν εἰς τὰ βαθμηδὸν προσεγγίζοντα ἀκάτια, ἐκφωνοῦσιν, « Ἰδοὺ, καταβαίνει! » Μ' ὅλον τοῦτο, ἀναφυσᾷ πάλιν, καίτοι βραδέως· τὸ ὕδωρ φαίνεται πάλιν τεταραγμένον περίξ αὐτῆς· οἱ ἐκ τοῦ πλοίου θεαταὶ φρονοῦν ὅτι βλέπουν αὐτὴν ἀληθῶς ἐτοιμαζομένην νὰ καταβῇ, καὶ ἐκφωνοῦσιν, « Ἐχάθη! » Ἀλλὰ τὰ ἀκάτια προφθάνουσι· τὸ προπορευόμενον ἥδη μέλλει νὰ προσβάλῃ· « Ἐπάνω τὰ κωπία σας! » φωνάζει ὁ πηδάλιοϋχος, καὶ πάραυτα τινάσσονται εἰς τὸν ἀέρα· ὁ στίλβων κάμαξ βλέπεται ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ καμακευτοῦ· ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀκοντίζεται μὲ δύναμιν καὶ εὐστοχίαν, καὶ χώνεται βαθέως εἰς τὴν πλευράν τοῦ παμμεγέθους ζώου. Εὐφρόσυνος ἀλαλαγμὸς ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀκα-

ς. 8*

τίοις καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀντηχεῖ ταυτοχρόνως. Ἡ θάλασσα, ἡ πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἀκύμαντος, ἀφρίζει νῦν δερνομένη ὑπὸ τοῦ πληγωθέντος ἰχθύος, ὅστις μὲ τὴν παμμεγέθη οὐράν κτυπᾷ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν του. Ἀνυψώνει τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἀέρα· τὸ γιγαντιαῖον σῶμά του συσπράσσεται ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν. Τὸ περίξ ὕδωρ δὲν εἶναι εἰμὴ ἀφρός· μέρος αὐτοῦ ἀναπηδᾷ εἰς μέγα ὕψος·—τὸ ἤχημα τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἐκ τῆς οὐρᾶς κτύπων ἀκούεται μιλία μακράν!

Αἶφνης ἡ φάλαινα γίνεται ἀφαντος· καταβαίνει εἰς τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ, τὸν κάμακα φέρουσα ἐμπεπηγμένον εἰς τὴν πλευράν τῆς, καὶ μὲ ἀπερίγραπτον ταχύτητα τὸ σχοινίον ἐκ τοῦ ἀκατίου ἔλκουσα· τὸ σχοινίον ἥδη καπνίζει, πυρόνει καὶ ἀνάπτει ἐκ τῆς θερμότητος τῆς ἀπὸ τὴν τριβὴν παραγομένης· ὁ ἀρχηγὸς, ψυχρὸς καὶ ἀτάραχος, ἐπιχέει ὕδωρ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ κωπῖον ἀνυψοῦται τῶρα εἰς τὸ ἀκάτιον· δηλοῖ ὅτι τὸ σχοινίον πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ· 200 ὀργυαὶ ἥδη ἐξηντλήθησαν· προστρέχει ἄλλο ἀκάτιον, καὶ συνδέει τὸ ἰδίον τοῦ σχοινίου μὲ τὸ κινδυνεῦον ν' ἀπολεσθῇ. Ἀλλ' ἔτι τὸ τέρας καταβαίνει· ζητεῖ ν' ἀπαλλαχθῇ τῶν ἐχθρῶν του καταδύομενον εἰς τὰ σκοτεινὰ καὶ ἄγνωστα βάθη τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ. Καὶ ἄλλο σχοινίον προσδένεται· τρία σχεδὸν ἐξηντλήθησαν· κατέβη εἰς βάθος 600 ὀργυιῶν· « Ἐτοιμασθῆτε νὰ προσδέσετε! » ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ τετάρτου ἀκατίου, (διότι ἐνίστε, καίτοι σπανίως, ὁ ἰχθὺς σύρει μεθ' ἑαυτοῦ τὰ σχοινία καὶ τῶν τεσσάρων ἀκατίων, 800 ὀργυιάς·) ἀλλὰ δὲν χρειάζεται, ἀναβαίνει. Τὸ σχοινίον συμμαζεύεται εἰς τὸ ἀκάτιον, καὶ περιτυλίσσεται εἰς τὸν τόπον του. Ἡ φάλαινα βλέπεται νῦν πλησιάζουσα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· ἀναγγέλλει δὲ τοῦτο καὶ ὁ προηγούμενος βορβορυγμὸς καὶ παρλασμὸς τοῦ ὕδατος· ἡ ρὴν αὐτῆς ἐξέρχεται τῆς θαλάσσης· τὸ ὕδωρ αἶφνης καὶ ὀρμητικῶς ἀναφυσᾷται εἰς μέγα ὕψος. Τὸ ἀκάτιον, ἐξ οὗ ἐρρίφθη ὁ πρῶτος κάμαξ, σύρεται ἐλαφρῶς πρὸς τὸ τρέμον κῆτος, καὶ πάραυτα ἐμπήγει ὁ ἀρχηγὸς τὴν μακράν λόγχην του εἰς τὰ ζωτικά τοῦ λευιάθαν, ἐνῷ, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, ἐξ ἄλλου ἀκατίου χώνεται δεύτερος κάμαξ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευράν του· μετὰ δὲ ταῦτα, ἀπομακρύνονται τὰ ἀκάτια μὲ ταχύτητα ἐκ τοῦ κινδύνου.

Μανιώδης ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν, τὴν ἐκ τῶν νέων τούτων τραυμάτων, περιστρέφεται καὶ περικυλίζεται, τυλίσσουσα περίξ ἑαυτῆς μέγιστον σχοινίου μῆκος· ἀνυψώνει τὴν τερατώδη κεφαλὴν, καὶ μὲ τὰς ἀνεωγμένας σιαγόνas τῆς συλλαμβάνει πᾶν τὸ προστυγχάνον· ὀρμᾷ μὲ τὴν κεφαλὴν ἐναντίον τῶν ἀκατίων, ἅτινα ὠθοῦνται βιαστικῶς, καὶ ποτε θραύονται ἐξ ὀλοκλήρου.

Καὶ δευτέρα λόγῃ χώνεται εἰς τὸ σῶμα τοῦ δυστήνου ζώου· τότε ἡ ἀλγηδὼν αὐτοῦ φαίνεται ἀνυπόφορος· εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀγωνίας πηδᾷ παντάπασιν ἔξω τοῦ φυσικοῦ στοιχείου του· τὰ ἀκάτια ἔλκονται σφοδρῶς, καὶ τοῦ μὲν σπᾶ τὸ σχοινίον, τὸ δὲ ἀνατρέπεται, καὶ αἱ ναῦται κολυμβῶσι πρὸς τὸ σωθῆναι. Ἡ φάλαινα εἶναι τώρα ἐλευθέρα! Φεύγει κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν μὲ θαυμαστὴν ταχύτητα, ὑπὲρ τοῦ ὕδατος ἔχουσα τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ τὰ δύο ἀκάτια, τὰ εἰσέτι μὴ καμακεύσαντα, ἀκοπίαστα ὄντα καὶ ἐλευθέρα, ζωηρῶς νῦν καταδιώκουσιν· ἡ φάλαινα ἀπαυδᾷ, ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀφθόνως ῥέοντος ἀπὸ τὰς βαθείας καὶ κινδυνώδεις πληγὰς τῆς· καὶ αἱ διακόσσαι ὀργυαὶ σχοινίου, αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὸ ἀνατραπὲν ἀκάτιον, τὸ ὁποῖον σύρει ἐξοπίσω τῆς διὰ μέσου τοῦ ὕδατος, κωλύουσι τὴν πρόοδόν τῆς· οἱ διώκται πάλιν τὴν προφθάνουσι, καὶ ἄλλος κάμαξ ἀκοντίζεται καὶ χώνεται βαθέως εἰς τὴν σάρκα τῆς. Οἱ ναῦται τοῦ ἀνατραπέντος ἀκατίου ἤδη ἀνορθοῦσιν αὐτὸ χωρὶς βοήθειαν παρὰ τῶν ἄλλων, ἀπλῶς εἰς τὴν μίαν πλευράν του προσαρτηθέντες· εἰς δὲ εἰσέρχεται, καὶ ταχέως ἀφαιρεῖ τὸ ὕδωρ μὲ τὸν πῖλον του, ὥστε τὸ ἀκάτιον αὐτῶν ἀπαλλάσσεται, καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν βλέπεται καταδιώκον.

Ἡ θανατηφόρος λόγῃ ἐμπήγεται τελευταῖον— τὸ αἷμα ἐξορμᾷ ἀπὸ τὸν μυκτῆρα τοῦ δυστυχοῦς ζώου ἀφθονον καὶ μέλαν, κηλιδόνον τὰ καθαρὰ γαλανὰ ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἐκ τοῦ

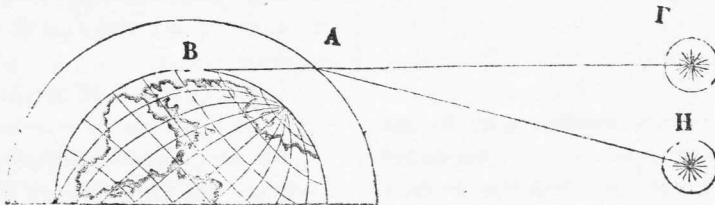
τόπου τῆς μάχης. Συχνάκις δὲ ῥίπτεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς ἀκατίοις ἀνθρώπων, οὔτινες σεμνύνονται εἰς τὴν ἐπίδειξιν αὐτοῦ.

Τὸ παμμέγεθες ζῶον ἴσως καὶ πάλιν προσπαθήσῃ νὰ καταβῇ διὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ τοὺς ἀδυσωπήτους ἐχθρούς του· ἀλλ' εἶναι πλέον ἀνίσχυρον· εὐθὺς σχεδὸν ἀνυψοῦται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ προχωρεῖ βραδέως, ἕως οὗ ἡ ὁδὸν τοῦ θανάτου κυριεύσῃ αὐτὸ, καθ' ἣν περίστασιν λαμβάνει ὄψιν εἰς τὸ ἄκρον φοβεράν.

Πάσχον ἀπὸ πνιγμὸν, ἢ ἀπὸ ἐμφραξιν ἄλλου τινὸς ἀναγκαίου ὀργάνου, προσπαθεῖ πάσαις δυνάμεσιν ν' ἀπαλλαγθῇ· οἱ σπασμοὶ αὐτοῦ ἐπιφέρουσιν ἑκατὸν παντοίας διαστροφὰς τῆς πλέον βιαίας φύσεως· ἡ θάλασσα ἀφρίζει, καὶ τὰ ἀκάτια ἐνίοτε καταθραύονται, καὶ τὸ πλήρωμά των μετ' αὐτῶν.

Ἄλλ' ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ βίαιος αὕτη ἐνέργεια, προβαίνει ταχέως τὸ νῦν ἀνάισθητον ζῶον, τομὴν κύκλου διαγράφον. Τοῦτο εἶναι τὸ ἔσχατον κίνημα, προηγούμενον ἀμέσως τῆς διαλύσεως, ἥτις αἰφνιδίως ἀκολουθεῖ. Τὸ γιγαντιαῖον ζῶον πλαγιάζει ἐπὶ τῆς πλευρᾶς του, καὶ πλέει ἄφυχος ὄγκος εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κρυσταλλώδους ὠκεανοῦ, θῦμα τῆς τυραννίας καὶ περιφιλαυτίας, ὡς καὶ θαυμαστὴ ἀπόδειξις τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου.

*Ἴδε καὶ 'Αποθ. Τόμ. Α'. Σελ. 42, καὶ Τόμ. Δ'. Σελ. 161, ὅπου καὶ εἰκονογραφεῖται.

ΤΟ ΛΥΚΑΥΓΕΣ.

ΤΟ φῶς φθάνει πρὸς ἡμᾶς τὴν πρώτην ἐν μέρει καὶ ἀμυδρῶς, πρὶν ἀκόμῃ γένῃ ὁρατὸς ὁ ἥλιος, καὶ διαμένει μεθ' ἡμῶν τὸ ἑσπέρας ἀφοῦ αὐτὸς ἀναχωρήσῃ. Καλεῖται δὲ τοῦτο λυκαυγές, λυκόφως, ἡ ἀμφιλύκη. Ἄπαντες γνωρίζουν αὐτό· πάμπολλοι ἔλαβον ἐξ αὐτοῦ ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν, καὶ τινες δύνανται νὰ ἐξηγήσωσι τίνι τρόπῳ παράγεται. Οἱ πλείστοι ὁμῶς πιθανὸν ὅτι ἀγνοοῦσι τὸ αἷτιον τοῦ φαινομένου, καὶ εἰς αὐτοὺς παρουσιάζομεν τὴν ἐπομένην ἐξήγησιν.

Αἱ ἀκτίνες τοῦ φωτὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν σώματος διερχόμεναι προβαίνουν κατ' εὐθείας γραμμὰς. Ἄλλ' ὅπου ἀκτὶς μεταβῇ πλαγίως ἐξ ἀρχαιοτέρου εἰς πυκνότερον σῶμα, ἢ ἐκ πυκνοτέρου εἰς ἀραιότε-

ρον, θλάται ἥτοι λυγρίζεται ἢ ἐκτοπίζεται ἀπὸ τὴν εὐθύγραμμον διεύθυνσίν τῆς· ἀπαράλλακτα καθὼς μία ῥάβδος, εἰς καθαρὸν ὕδωρ ἐν μέρει οὔσα, φαίνεται λυγισμένη κατὰ τὸ σημεῖον ὅπου ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος ἐγγίζει αὐτήν. Ἐὰν ἀκτὶς φωτὸς, προβαίνουσα ἐκ τοῦ ἡλίου ἐν τῷ H, κτυπήσῃ τὴν ἀτμοσφαῖραν εἰς τὸ A, θέλει θλασθῇ ἢ λυγισθῇ κατὰ τὴν διεύθυνσιν A. B., ὥστε ὁ ἥλιος, καίτοι ὢν ἀκόμῃ ὑπὸ τὸν ὄρizonτα, θέλει φανῆν εἰς τὴν διεύθυνσιν Γ. B., καὶ οὕτω θέλει εἶσθαι ὁρατὸς εἰς ἡμᾶς ὥραν τινὰ πρὶν ἀληθῶς ἀνατελεῖν. Ἐὰν δὲ υποθέσωμεν ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι χαμηλότερον τοῦ σημείου H, αἱ ἀκτίνες του εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θλώμε-